

Страсбург, 12.12.2012
COM(2012) 742 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА
И ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ**

Нов европейски подход към фалита и несъстоятелността на предприятията

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

Нов европейски подход към фалита и несъстоятелността на предприятията

1. ВЪВЕДЕНИЕ: ПРАВОСЪДИЕ С ЦЕЛ РАСТЕЖ

В настоящия момент Европа е изправена пред тежка икономическа и социална криза, поради което Европейският съюз предприема действия за насърчване на икономическото възстановяване, засилване на инвестициите и запазване на трудовата заетост. Предприемането на мерки за създаване на устойчив растеж и благополучие е важен политически приоритет¹.

Дълговата криза оказва пряко въздействие върху хората, работните места и бизнеса. Икономическата криза доведе до увеличаване на броя на предприятията, изпадащи в несъстоятелност. През периода 2009—2011 г. в ЕС са изпадали в несъстоятелност средно 200 000 фирми годишно. Около една четвърт от фалитите имат трансграничен елемент. Около 50 % от всички нови предприятия не оцеляват за повече от първите пет години от живота си. Според оценките изпадането в несъстоятелност води всяка година до загуба на 1,7 милиона работни места.

На растежа бе отредено централно място в програмата на Комисията в областта на правосъдието („Правосъдие с цел растеж“), в съответствие със стратегията за растеж „Европа 2020“, с Годишния обзор на растежа и с приетия наскоро Акт за единния пазар II². Модернизирането на разпоредбите на ЕС в областта на несъстоятелността с цел да се улесни оцеляването на предприятията и да се даде втори шанс на предприемачите бе набелязано като ключово действие за подобряване на функционирането на вътрешния пазар. В Стокхолмската програма от 2009 г. за европейското пространство на правосъдие³ бе подчертано значението на разпоредбите относно несъстоятелността за оказване на подкрепа на стопанската дейност.

Европейският отговор би следвало да се изразява в създаване на ефикасна система за оздравяване и реорганизиране на предприятията, така че те да са в състояние да оцеляват при финансови кризи, да работят по-ефикасно и да започват отначало, когато е необходимо. Това се отнася не само за големите мултинационални дружества, а и за 20-те милиона малки дружества, които са гръбнакът на европейската икономика. Ефективното справяне с несъстоятелността е от особено значение за европейската икономика и за устойчивия растеж.

Регламентът на ЕС относно производството по несъстоятелност⁴ бе приет с оглед разрешаването на проблеми, свързани с трансграничната несъстоятелност, посредством надлежно признаване и координиране на националните производства по несъстоятелност, както и с цел да се избегнат стимулите за страните да прехвърлят имущество или съдебни производства от една държава членка в друга, за да придобият по-благоприятно правно положение (т.нар. „forum shopping“). Тъй като е с трансграничен обхват обаче, регламентът не хармонизира законодателството в областта

¹ Вж. писмото на председателя Барозу до председателя на ЕП във връзка с речта относно състоянието на Съюза, произнесена на 12 септември 2012 г.

² COM(2012) 573.

³ ОВ С 115, 4.5.2010 г., стр. 1.

⁴ Регламент (ЕО) № 1346/2000 на Съвета относно производството по несъстоятелност, ОВ L 160, 30.6.2000 г., стр. 1.

на несъстоятелността, което се използва при националните случаи на несъстоятелност. По този начин между националните законодателства продължават да съществуват различия, като в резултат на това може да се стигне до прекратяване на стопански дейности, кредиторите получават по-малко от дължимото, отколкото биха получили при други обстоятелства, и кредиторите от различните държави членки не се третират еднакво. Понастоящем Комисията предлага актуализиране на Регламента на ЕС относно производството по несъстоятелност, но предлаганите промени се отнасят само до трансграничните случаи.

Съвременното законодателство в областта на несъстоятелността в държавите членки би трябвало да помага на жизнеспособните дружества да оцеляват и да насърчава предприемачите да се възползват от възможността за получаване на втори шанс. То следва да гарантира бързи и ефикасни процедури, в интерес както на длъжниците, така и на кредиторите, и следва да спомага за запазването на работните места, да позволява на доставчиците да запазват клиентите си, както и на собствениците да поддържат стойността на жизнеспособните дружества.

За постигане на целите на стратегията „Европа 2020“ е необходимо съсредоточаване върху общата цел за подобряване на ефикасността на правосъдието в ЕС. Ефикасните правосъдни системи могат да допринесат значително за намаляване на рисковете и на правната несигурност и за насърчаване на трансграничния бизнес, както и на трансграничните търговия и инвестиции. В резултат на опита си с държавите членки, които имат програма за икономическо възстановяване, Комисията е установила ключовото значение на съдебните реформи. Реформите в националното законодателство в областта на несъстоятелността са важно средство за насърчаване на икономическото възстановяване. Европейският семестър за 2012 г. отрази въздействието, което правосъдните системи оказват върху икономиката, като отправи препоръки към някои държави членки във връзка с ефикасността на производствата по несъстоятелност. Предизвикателството се състои в това да се даде подходящ и бърз отговор на финансовите трудности на длъжника като същевременно се осигури защита на законните интереси на кредитора и се гарантира достъп до правосъдие за всички страни.

През последните двадесет години единният пазар бе развиван като пространство без бариери. Ако дадено дружество има финансови проблеми, получаването на трансгранична помощ следва да бъде също толкова лесно, колкото получаването на помощ на национално ниво. Създаването на равнопоставени условия в националните законодателства в областта на несъстоятелността следва да доведе до повишаване на доверието в системите на другите държави членки от страна на дружествата, предприемачите и физическите лица, желаещи да извършват дейност във вътрешния пазар. Ефикасните разпоредби в областта на несъстоятелността подобряват също така достъпа до кредитиране, което насърчава инвестициите. Кредиторите са по-склонни да отпускат заеми, когато са уверени, че ще могат да съберат вземанията си. Следователно по-голямата съвместимост на разпоредбите относно производствата по несъстоятелност може да подобри функционирането на вътрешния пазар. Въпреки че многообразието е част от законната нормативно установена конкуренция, основаваща се на направения национален политически избор, тя обикновено води до проблема на търсене на най-благоприятната правна система⁵ (т. нар. „forum shopping“).

⁵ Тази проблематика е описана по-подробно в Оценката на въздействието, придружаваща документа „Преразглеждане на Регламент (ЕО) № 1346/2000 относно производството по несъстоятелност“, COM(2012) 744.

Предоставянето на втори шанс на предприемачите да възобновят жизнеспособни предприятия и запазването на трудовата заетост са ключови елементи от новия европейски подход към фалита и несъстоятелността на предприятията. Този подход има за цел да даде солиден тласък на европейските предприятия в рамките на вътрешния пазар. Предложението за актуализиране на регламента на ЕС относно производството по несъстоятелност в трансграничен контекст, приемано успоредно с настоящото съобщение, вече е основано на този нов подход. То ще бъде подкрепено и с предстоящия Европейски план за действие за предприемачеството.

В настоящото съобщение се подчертават онези области, в които има най-голяма опасност различията между националните законодателства в областта на несъстоятелността да възпрепятстват създаването на ефикасна правна уредба за несъстоятелността, която да се прилага в рамките на вътрешния пазар. То има за цел да набележи въпросите, върху които следва да се съсредоточи новият европейски подход към фалита и несъстоятелността на предприятията с оглед развиването на култура на оздравяване и възстановяване в държавите членки.

2. ОФОРМЯНЕ НА НОВИЯ ПОДХОД ПО ОТНОШЕНИЕ НА НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТТА: НЕОБХОДИМОСТТА ОТ СЪЗДАВАНЕ НА СРЕДА, КОЯТО Е ПО-БЛАГОПРИЯТНА ЗА БИЗНЕСА

Европейският парламент и Комисията вече са направили множество изследвания и анализи във връзка с националните законодателства в областта на несъстоятелността.

През ноември 2011 г. **Европейският парламент** прие резолюция относно производството по несъстоятелност⁶. С нея той призова, на първо място, към преразглеждане на регламента за несъстоятелността, като предлаганото преразглеждане е отговор на този призив. Европейският парламент отправи също така препоръки за хармонизиране на някои специфични аспекти на националното законодателство в областта на несъстоятелността и на дружественото право. Поръчано от него проучване⁷ показва, че различията между националните законодателства в областта на несъстоятелността могат да създадат пречки, предимства и/или недостатъци за конкуренцията и трудности за предприятията, упражняващи трансгранична дейност или притежаващи собственост в рамките на ЕС. Проучването установи, че хармонизирането на процесите, свързани с несъстоятелността, в държавите — членки на ЕС, би повишило ефикасността на процеса по обявяване в несъстоятелност и оздравяване на предприятията. Това на свой ред би позволило на кредиторите да получат по-голяма част от вземанията си, ако бъде взето решение за ликвидация на имуществото, или би подобрило перспективите за реорганизиране чрез насърчаване на повече кредитори да подкрепят планове за оздравяване. Взети заедно, тези елементи биха повишили доверието на търговския и финансовия сектори в ефикасността на финансовата инфраструктура на ЕС.

⁶ Резолюция на ЕП от 15.11.2011 г. с препоръки към Комисията относно производството по несъстоятелност в контекста на дружественото право на ЕС.

⁷ „Хармонизиране на законодателството в областта на несъстоятелността на равнище ЕС“ („*Harmonisation of insolvency law at EU level*“), Европейски парламент 2010 г., PE 419.633. То бе последвано от проучването „Хармонизиране на законодателството в областта на несъстоятелността на равнище ЕС по отношение на образуването на производства, предявяването и приемането на вземания и планове за оздравяване“ („*Harmonisation of insolvency law at EU level with respect to opening of proceedings, claims filing and verification and reorganisation plans*“), ЕП 2011 г., PE 432.766.

Въз основа на проучването Европейският парламент достигна до заключението, че „има области от законодателството, отнасящо се за несъстоятелността, в които хармонизирането е полезно и постижимо“. При всяко по-нататъшно обмисляне на евентуални реформи в законодателството относно несъстоятелността обаче, ще трябва да се взема под внимание въздействието върху други важни области на правото.

Неотдавна **Комисията** направи проучване на бизнес динамиката⁸. То не установи наличието на въздействие на вида на правната система (общо право (*common law*) или гражданско право) върху нивото на предприемачеството (процент на учредяваните дружества, обща предприемаческа активност, процент на оцелелите дружества). Това означава, че ефикасността на производствата по несъстоятелност не се определя от вида или насочеността на правната система, а от специфичните разпоредби, регламентиращи например извънсъдебни споразумения, ускорени процедури за МСП, системи за ранно предупреждение, както и други разпоредби, които влияят значително върху ефикасността на системата. Държавите с най-добри постижения разполагат с ефикасна правна уредба в областта на несъстоятелността и системите за ранно предупреждение. Проучването показва, че по отношение на почти всички държави, за които се смята, че разполагат с много ефикасна правна система в областта на несъстоятелността, се смята също така, че имат и изключително ефикасни способности за ранно предупреждение.

Важен въпрос, свързан с оказването на подкрепа за получаване на реален втори шанс⁹, е „срокът за погасяване“, който представлява времето от момента на обявяване на дружеството в несъстоятелност (ликвидация) до момента, в който то може да възобнови дейността си. Често се смята, че погасяването на задълженията е от основно значение за получаването на възможност за възобновяване на дейността. Понастоящем срокът за погасяване варира значително в отделните държави. В някои страни задълженията на почтените предприемачи, обявени в несъстоятелност, се погасяват автоматично веднага след приключване на ликвидацията. В други, фалиралите дружества трябва да подадат заявление за такова погасяване. В трети, подобно погасяване не е възможно.

Въпросът за предоставянето на „втори шанс“ навежда и на размисли относно възобновяването на стопанската дейност на предприемач, който е бил обявен в несъстоятелност или е изпаднал във фалит. В редица европейски държави е поет политически ангажимент за намиране на решение на проблема с фалитите на предприемачите и за насърчаване даването на втори шанс. Държавите членки предложиха планове за реформиране на националните си законодателства в областта на несъстоятелността с цел подпомагане на предприемачите, които имат нужда да им се даде втори шанс. Повечето национални законодателства изглеждат не улесняват задачата на предприемачите, които възобновяват дейността си. Това води до по-малко

⁸ „*Business dynamics: start-ups, business transfers and bankruptcy*“ („Бизнес динамика: стартиране на бизнес, прехвърляне на бизнес и несъстоятелност“), Европейска комисия, ГД „Предприятия и промишленост“, януари 2011 г. Този доклад съдържа проучване, извършено в 33 европейски страни (27-те държави — членки на ЕС, Исландия, Норвегия, Хърватия, Турция, Сърбия и Черна гора), на икономическото въздействие на правните и административните процедури по несъстоятелност и на възможностите за втори шанс след обявяване в несъстоятелност.

⁹ Вж. „*A second chance for entrepreneurs: prevention of bankruptcy, simplification of bankruptcy procedures and support for a fresh start*“ („Втори шанс за предприемачите: предотвратяване на несъстоятелността, опростяване на производствата по несъстоятелност и подкрепа за поставянето на ново начало“), Доклад на експертната група, Европейска комисия, ГД „Предприятия и промишленост“, януари 2011 г.

такива предприемачи, независимо от обстоятелството, че фалиралите предприемачи са изключително склонни да се захванат отново с бизнес.

През май 2011 г. Съветът по конкурентоспособност призова към предприемане на специфични мерки. Съветът „[п]риканва държавите-членки до 2013 г. да насърчат даването на втора възможност за предприемачи чрез ограничаване, когато е възможно, на времето за освобождаване и уреждане на задълженията за честни предприемачи след обявяване в несъстоятелност до максимум три години“¹⁰.

3. ОБЛАСТИ ОТ НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО В ОБЛАСТТА НА НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТТА, В КОИТО СЪБЛИЖАВАНЕТО БИ МОГЛО ДА ДОНЕСЕ ПОЛЗИ

Въз основа на анализ на изложените по-горе констатации Комисията набелязва редица области, в които различията между националните законодателства относно несъстоятелността могат да доведат до правна несигурност и да създадат „неблагоприятна“ бизнес среда. Това създава климат, който не е толкова благоприятен за трансграничните инвестиции.

3.1. Втори шанс за почтените предприемачи, изпаднали в несъстоятелност¹¹

Целта на Принцип II от документа „*Small Business Act* за Европа“¹² на Комисията е да насърчава предоставянето на втори шанс на почтените предприемачи¹³. При „почтения“ фалит става дума за фалит на предприятие, който не е настъпил поради явна вина на собственика или управителя, т.е. който е почтен, за разлика от случаите, в които несъстоятелността е резултат от измама или безотговорно поведение. В тази област е необходим обмен на най-добри практики между държавите членки.

Продължителните и скъпи процедури за обявяване на фалит представляват сериозна пречка пред реалното предоставяне на втори шанс. В допълнение към това, спрямо почтените предприемачи, изпаднали във фалит, обикновено се прилагат същите ограничения както спрямо предприемачите, послужили си с измама. Това означава не само, че изпадналите във фалит почтени предприемачи са изправени пред риска от социално стигматизиране, свързано с несъстоятелността, но също така, че съществуват законови и административни спънки за възобновяването на стопанската дейност. Трудностите при намирането на финансиране за ново предприятие са основният проблем за предприятията, които възобновяват дейността си. Трябва да се има предвид обаче, че тези, които се опитват да възобновят дейността си, се учат от грешките си и обикновено се развиват по-бързо от новосъздадените дружества.

Възможно е да се предприемат действия за по-добро разграничаване на почтените от неправомерните фалити. Режимите на несъстоятелността биха могли да провеждат разграничение между длъжниците, чието поведение или стопанска дейност, довели до задължнялост, са били почтени и онези, които са действали по нечестен начин, и биха могли например да съдържат разпоредба, съгласно която умишленото или безотговорно неизпълнение на законови задължения от страна на длъжника води до налагане на гражданскоправни санкции и, когато е целесъобразно, до подвеждане под наказателна

¹⁰ Съвет на Европейския съюз, документ 10975/11.

¹¹ Има явна необходимост да се прави разграничение между „почтените“ фалити и тези, при които е налице измама, и ясно да се избягва насърчаването на последните.

¹² COM(2008) 394 окончателен. Той бе предшестван от Съобщение относно „Преодоляване на стигматизирането на фалита на предприятията — за политика на втори шанс“, COM(2007) 584 окончателен.

¹³ Принцип II: „Да се гарантира, че честните предприемачи, които са били обявени в несъстоятелност, ще получат бързо втори шанс“.

отговорност. Всички програми за подпомагане на започването на нов бизнес следва да са достъпни само за почтените фалирали предприемачи, без последните да се третира по различен начин от предприятията, които не са изпадали във фалит.

Приемането на следните мерки следва да се счита за най-важно за засилване на възможностите за предоставяне на втори шанс:

- Отделни производства по ликвидация за почтените и непочтените предприемачи;
- Въвеждане и прилагане на ускорени производства по ликвидация за почтената несъстоятелност.

3.2. Срокове за погасяване на задълженията, които не насърчават даването на втори шанс

Погасяването на задълженията също е от ключово значение за предоставянето на втори шанс — тригодишен срок за погасяване и уреждане на задълженията би трябвало да е разумна горна граница за почтените предприемачи, като погасяването следва да става възможно най-автоматично. От съществено значение е предприемачеството да не се окаже накрая като „доживотна присъда“, в случай че нещата не потръгнат¹⁴.

Държавите членки се споразумяха относно нуждата от хармонизиране на „срока за погасяване на задълженията“, така че той да бъде по-малко от три години, в заключенията на Съвета по конкурентоспособност от май 2011 г., след започването на прегледа на „Small Business Act“ за Европа¹⁵.

Съкращаването и хармонизирането на „срока за погасяване на задълженията“ ще бъде важна стъпка към създаването на по-благоприятна и по-новаторска бизнес среда, което ще позволи на европейските предприятия да работят при условия на равнопоставеност. Това би могло да е първата стъпка към по-голямо сближаване на националните законодателства в областта на несъстоятелността.

3.3. Различни възможности за реструктуриране, дължащи се на различните разпоредби относно образуването на производството

Съществуват значителни разлики между критериите за образуване на производство по несъстоятелност. В някои държави членки производство по несъстоятелност може да бъде образувано само за длъжници, които вече са засегнати от финансовите затруднения и са неплатежоспособни. В други, производството може да бъде образувано за платежоспособни дружества, които очакват да станат неплатежоспособни в близко бъдеще. Други разлики могат да бъдат установени в критериите за неплатежоспособност (като критерия за ликвидност), приети в законодателствата на държавите членки. Ясно е, че наличието на различия между критериите за неплатежоспособност означава, че е възможно дружества в сходно финансово състояние да отговарят на такъв критерий в една държава членка, а в друга — не. В резултат на това дружествата може да нямат равностойни шансове да прибягват до неформално извънсъдебно реструктуриране с цел разрешаване на финансови затруднения и избягване на производството по несъстоятелност, което е свързано с частично или пълно отнемане на права на длъжника и с назначаване на ликвидатор.

Друг проблем е свързан с разпоредбите относно задължителното подаване на молба за образуване на производство по несъстоятелност. По отношение на сроковете, които

¹⁴ В горепосочения доклад на експертната група относно предоставянето на втори шанс бе отправена същата препоръка.

¹⁵ COM(2011) 78 окончателен.

длъжникът трябва да спазва при наличието на задължение за образуване на производство по несъстоятелност, са налице значителни разлики между отделните държави членки. В някои държави членки длъжникът разполага с две седмици, след като е станал неплатежоспособен, за подаване на молба за обявяване в несъстоятелност, а в други той трябва да направи това в двумесечен срок от датата, на която е узнал за състоянието на неплатежоспособност. В трети, длъжникът трябва да подаде съответната молба не по-късно от 45 дни след спиране на плащанията.

Продължителността на предвидения срок може да повлияе на способността на длъжника да намери решение на финансовите затруднения. Докато твърде кратките срокове могат да се отразят неблагоприятно на тази способност, дългите срокове могат да забавят приемането на мерки за подпомагане в рамките на производството по несъстоятелност и да намалят ефикасността на производството по отношение на всички кредитори.

3.4. Незадоволени очаквания на кредиторите по отношение на различните категории длъжници

Между законодателствата на държавите членки съществуват разлики по отношение на предоставените на кредиторите възможности за започване на производство по несъстоятелност срещу длъжниците, както и във връзка с различните категории длъжници. Възможно е тези разлики да се съчетават трудно с легитимните очаквания на кредиторите. Кредиторите очакват да разполагат с възможност да наложат образуването на производство по несъстоятелност спрямо длъжниците си и вместо да прибягват до предявяване на самостоятелен иск за принудително изпълнение да могат да инициират колективно производство по несъстоятелност.

Друга област, в която може да е необходимо сближаване, е правомощието за образуване на производство срещу даден длъжник. Системите на всички държави членки позволяват на длъжника (физическо лице или публичноправно или частноправно юридическо лице), осъществяващ стопанска дейност, на кредитора и на държавата да сезират съдилищата с искане за образуване на производство по несъстоятелност спрямо даден длъжник. Някои правни системи обаче ограничават възможността на кредитора да започва производство по несъстоятелност, като добавят специални условия. Всички ограничения по отношение на правото на кредитора да започне производство по несъстоятелност могат да доведат до ситуации, при които кредиторът е третиран по различен начин, когато става въпрос за образуване на главно и на вторични производства срещу един и същ длъжник.

3.5. Несигурност за кредиторите във връзка с процедурите по предявяване и установяване на вземания

За да се намали несигурността и да се създаде равнопоставеност между кредиторите в държавите членки, следва да се помисли за по-нататъшно сближаване на разпоредбите относно предявяването и установяването на вземанията, например във връзка с процедурите, сроковете, санкциите и последствията при неизпълнение на задължения, както и информацията, която да се предоставя на кредиторите.

Прозрачността и ефикасността на процеса на предявяване и установяване на вземанията оказват значително въздействие върху възможността на кредиторите да постигнат задоволителен резултат от производството по несъстоятелност. Законодателствата на държавите членки регламентират тази област по различен начин. Сред установените разлики са сроковете за предявяване на вземания и за заявяване на права, наличието и достъпът до информация за процеса, както и последиците от

закъснялото предявяване на вземания. Често срокът за предявяване на вземания се определя в решението за образуване на производство по несъстоятелност. Неспазването на срока също може да има различни последици в различните държави членки. В някои от тях неспазеният срок кредитор може да загуби правото си да търси и да получи удовлетворение на вземането си в рамките на производството по несъстоятелност, докато в други държави това не е така.

Големите различия между законодателствата на държавите членки е по-вероятно да засегнат чуждестранните, отколкото местните кредитори, предвид потенциално строгите последици от неспазването на разпоредбите, регламентиращи процедурата. Една от тези последици е загубата на правото на участие в разпределението на осребреното имущество.

3.6. Насърчаване на плановете за оздравяване

Разпоредбите относно плановете за оздравяване (включително съдържанието им и свързаните с тях процедурни въпроси) са от основополагащо значение за създаването на условия за успешно оздравяване при производствата по несъстоятелност. Строгите и нереалистични разпоредби могат да попречат на възможността за приемане на план за оздравяване, като не оставят друга алтернатива освен ликвидирането на дружеството. Правната уредба за плановете за оздравяване, приета в държавите членки, съдържа значителни разлики. Основните от тях се отнасят до определянето на страните, които могат да предлагат такъв план, както и до приемането, изменението и проверката на плановете.

Докато законодателствата на държавите членки приемат като цяло, че предлагането на план за оздравяване е задача на длъжника, разпоредбите относно възможността кредиторите да предлагат такъв план или да влияят върху изготвянето му се различават. Има съществени разлики и в разпоредбите относно процедурата за приемане на плана, включително относно това дали кредиторите се разпределят по категории, както и изискваните мнозинства. В някои държави членки те не се разделят в категории. Законодателствата на държавите членки съдържат различни разпоредби относно изискваното мнозинство за одобряване на плана. Те се различават също и по отношение на стандартите, прилагани от съдилищата при преразглеждане на плана. Някои законодателства предвиждат правомощия за широка оперативна самостоятелност на съдилищата, докато според други тези правомощия са значително по-ограничени.

4. СПЕЦИАЛНИ НУЖДИ НА МСП С ОГЛЕД НА СЪРЧАВАНЕ ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА ВТОРИ ШАНС

ЕС обръща специално внимание на положението на МСП и на възможността да им се предоставя втори шанс. Комисията счита, че подкрепа за МСП за справяне с икономическите затруднения следва да се отпуска за¹⁶:

- Превенция,
- Действия след постановяване на несъстоятелността и даване на втори шанс,
- Извънсъдебно уреждане на спорове,
- Съдебни процедури.

¹⁶ „A second chance for entrepreneurs: prevention of bankruptcy, simplification of bankruptcy procedures and support for a fresh start“ („Втори шанс за предприемачите: предотвратяване на несъстоятелността, опростяване на процедурите по несъстоятелност и подкрепа за поставянето на ново начало“), вж. бележка под линия 9 по-горе.

Оздравяването може да е изключително скъп способ за МСП, до такава степен, че често единственият осъществим вариант е обявяването в несъстоятелност. Необходимо е да се намерят решения за намаляване на разходите за оздравяване на МСП. Въвеждането на пределни цени е едно от възможните решения. Следва да се въведат алтернативни процедури, за да се осигурят адекватни решения за всички видове МСП. Процедурите следва да са пропорционални на размера на дружеството. Извънсъдебните процедури следва да са достъпни за всички видове длъжници, независимо от размера на наличните средства. Докато извънсъдебното уреждане на споровете отнема сравнително малко време, успеваемостта за постигане на споразумение е над 50 % в повечето държави — членки на ЕС. Макар извънсъдебното уреждане на спорове и производствата, предшестващи производството по несъстоятелност, да са наскоро въведени механизми, те се използват все по-често от МСП в ЕС.

МСП могат да изпитват икономически трудности и като кредитори. Някои представители на МСП смятат, че в качеството си на кредитори микропредприятията губят прекалено голяма част от дължимите им вземания при производствата по несъстоятелност, което се дължи на продължителните процедури и на националните разпоредби относно предпочитителното удовлетворение. Заслужава си да се изследва какво е възможно да се направи за подобряване на положението на МСП в качеството им на кредитори.

5. МЕРКИ, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ ПРЕДПРИЕМАТ

Комисията предлага на първо място Регламентът на ЕС относно производството по несъстоятелност да бъде актуализиран. Освен това, тя възнамерява да приеме Европейски план за действие за предприемачеството, който да предвижда действия за насърчаване на ефикасните производства по несъстоятелност и за предоставяне на втори шанс.

Като по-нататъшна стъпка Комисията обмисля различни възможности за справяне с проблемите, произтичащи от различията между националните законодателства в областта на несъстоятелността. Индивидуалните действия на национално равнище не могат да се справят по подходящ начин с предизвикателствата, породени от транснационалните аспекти на вътрешния пазар. Биха могли да се предприемат полезни действия за намаляване на несигурността и за създаване на среда, която е благоприятна за бизнеса. Предизвикателството се състои в това да се намери подходящо и бързо решение за финансовите затруднения на длъжника, като се пазят интересите на кредитора, и същевременно да се улесни оздравяването и реструктурирането на предприятията.

Комисията ще запази подхода, възприет в рамките на предишния цикъл на Европейския семестър, в чийто контекст някои държави членки вече са реформирали националното си законодателство относно несъстоятелността. Следователно при необходимост ще може да се отправят специфични за всяка държава препоръки, с които държавите членки се приканват да актуализират законодателството си в областта на несъстоятелността.

Освен това Комисията възнамерява да задълбочи анализа си на въздействието, оказвано от различията между националните законодателства в областта на несъстоятелността върху функционирането на вътрешния пазар. За тази цел тя ще започне диалог с Европейския парламент и Съвета въз основа на настоящото съобщение. Комисията ще започне също така обществена консултация, за да събере мнения от заинтересованите страни по въпросите, посочени в настоящото съобщение, и всякакви други въпроси,

предизвикващи загриженост, както и относно възможните решения и варианти на политиката.